

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2018-05-02 Dnr 2018/00211-2

Näringsdepartementet

Endast via e-post.

Yttrande över delbetänkandet Nystart för byggstandardiseringen genom stärkt samverkan, SOU 2017:106

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegiums arbete med standardisering

Delbetänkandet nämner kollegiets arbete med standardisering främst på sidorna 89 och 240. Kollegiet skulle vilja komplettera med information för att ge kommittén en inblick i vad insatserna rent praktiskt innebär.

Inom standardiseringen ska kollegiet i samarbete med svenska intressenter följa utvecklingen av EU:s standardiseringspolitik och hålla regeringen underrättad om viktiga skeenden och utvecklingstendenser som är av betydelse för svensk konkurrenskraft.¹ För att förenkla arbetet med detta startade kollegiet under 2016 ett nätverk som numera fått namnet Forum för standardiseringsfrågor vars främsta syfte är att samverka och samordna mellan berörda intressenter inom den svenska standardiseringen. Kollegiets erfarenhet har nämligen visat att de problem med byggstandardiseringen som kommittén identifierat även gäller för andra sektorer. Kollegiet delar kommitténs uppfattning om att det finns bristande kunskap och information om standardisering, att berörda aktörer upplever svårigheter med kostnader för standarder och deltagande i tekniska kommittéer och att det är svårt att veta hur arbetet med standardiseringsfrågor ska gå till på såväl myndighets- som departementsnivå. Tanken med forumet som kollegiet startade var alltså

¹ 2 § p. 6 förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

att sprida information och dela idéer samt att diskutera viktiga händelser inom standardiseringen. Att dialogisera.

Hittills har forumet haft fyra träfftillfällen med deltagare från de myndigheter som i sitt föreskriftsarbete arbetar med standarder, representanter från de olika regeringsdepartementen, standardiseringsorganisationerna SIS, SEK och ITS samt näringslivet.² Frågor som diskuterats är hänvisningstekniker till standarder i författningar, kommissionens gemensamma standardiseringsinitiativ, EU:s process enligt standardiseringsförordningen, viktiga domstolsmål som exempelvis James Elliot, nyttan att delta i standardiseringen samt Brexit och standardisering. Kollegiet upplever nätverksträffarna som positiva eftersom de möjliggör informations- och kunskapsdelning mellan berörda intressenter.

Som nämns i delbetänkandet på s. 240 ingår också i kollegiets uppdrag att ta emot och bereda förslag till europeiska standardiseringsmandat enligt EU:s standardiseringsförordning.³ Rent praktiskt innebär detta att kollegiet ska samla in underlag till svenska ståndpunkter gällande kommissionens mandat till standardiseringsorganisationerna CEN och CENELEC att ta fram harmoniserade standarder till stöd för de väsentliga kraven i EU:s produktlagstiftning. Ståndpunkterna framförs både i skriftlig form till kommissionen respektive medlemsländerna, men även i samband med röstningsförfarandet på kommittémötena (Committee on standards) i Bryssel. Kollegiets arbete med informationsinhämtning i detta sammanhang är utmanande främst då det är svårt att hitta rätt kontaktpersoner inom berörda myndigheter. Eftersom kollegiet inte är med i några tekniska kommittéer eller expertgrupper inom EU är vi beroende av de personer som ingår i dessa arbetsgrupper för att veta vilken linje vi bör eller inte bör driva i sak vad gäller EU:s standardiseringspolitik.

Enligt art 8 i EU:s standardiseringsförordning ska kommissionen anta årliga arbetsprogram för europeisk standardisering och i programmet ska det anges vilka europeiska standarder och standardiseringsprodukter som kommissionen har för avsikt att begära från de europeiska standardiseringsorganisationerna. Programmet ska tas fram i samråd med berörda intressenter, vilket innefattar medlemsländerna och de europeiska standardiseringsorganisationerna. Kollegiet får varje år ett utkast från kommissionen där vi ombeds att lämna synpunkter. Kollegiet skickar utkastet på remiss till berörda myndigheter och

² Underlag finns att hitta i kollegiets ärenden dnr 2016/01995, 2017/00651, 2017/01474 och 2018/00162.

³ Detta följer av 9 § förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

standardiseringsorganisationerna och lämnar gemensamma synpunkter från den svenska standardiseringen. Även detta innebär koordinerings- och samverkansproblem då det oftast är svårt att identifiera vilka personer som utkastet bör skickas till.

För att stärka partnerskapet mellan EU-institutionerna och de europeiska standardiseringsorganen bildade kommissionen ett gemensamt initiativ om standardisering (JIS) som ska sammanföra offentliga och privata institutioner och organisationer i en samarbetsprocess. Det gemensamma målet är att främja ett europeiskt standardiseringsnav med globalt genomslag. I planen nämns totalt 15 åtgärder som ska vidtas för att stärka den europeiska standardiseringen och arbetet pågår fortfarande i skrivande stund. Kollegiet följer utvecklingen av de åtgärder som vidtas inom respektive område och ingår också i styrgruppen för JIS.

Kommerskollegiums synpunkter på förslagen i betänkandet

Kommerskollegium är positivt inställt till förslaget om att regeringen bör utse en särskild nationell samordnare och inrätta ett nationellt myndighetsråd för byggstandardiseringen. Nedan lämnas kommentarer på förslagen.

Förslag till en nationell samordnare

Kollegiet anser att idén med en nationell samordnare för byggstandardiseringen är god. Kollegiet instämmer med kommitténs slutsats på s. 131 om att ett samordningsuppdrag inte bör ges till kollegiet då vi inte är en sektorsmyndighet som ansvarar, har insyn i eller kunskap om byggsektorn.

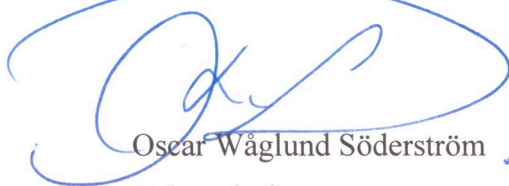
Kollegiet anser att det är viktigt att i ett förstadium som en del i framtagandet av uppdraget till samordnaren att närmare kartlägga, identifiera och precisera svårigheterna med byggstandardiseringen annars riskerar det att skapa förvirring och därmed svårigheter i genomförandet av uppdraget. Kollegiet anser vidare att det kan vara värt för samordnaren att fundera på vilka delar i det gemensamma standardiseringsinitiativet som har en påverkan på byggstandardiseringen och att eventuellt fundera på om diskussioner kring åtgärdernas praktiska effekter bör ingå som en del i samordnarens arbete med att utveckla en systematisk samverkan mellan berörda aktörer.

Förslag om ett nationellt myndighetsråd inom byggstandardiseringen

Kommerskollegium anser att det finns ett behov av ett nationellt myndighetsråd för byggstandardisering och att det därför är en god idé att inrätta ett sådant under Näringsdepartementets ledning. Av kommitténs förslag framgår att rådets uppgift bör vara att verka för att samordna och effektivisera myndigheternas deltagande i tekniska kommittéer inom byggstandardiseringen och att rådet bör koordinera sitt arbete i förhållande till kollegiets övergripande arbete med standardisering.

Kollegiet anser att behovet av effektivisering och att stärka myndigheternas standardiseringsarbete inte endast gäller på byggområdet, utan horisontellt för alla sektorer. De svårigheter med standardiseringen som kommittén identifierat är som tidigare nämnt inte unika för byggsektorn. Kollegiet undrar därför om det inte är mer resurssparande och lämpligare att bredda inriktningen av de frågor som rådet ska arbeta med till att låta det omfatta fler sektorer. Det kan också tilläggas att om rådet endast kommer att fokusera på myndigheternas deltagande i tekniska kommittéer ställer kollegiet sig frågandes till vad vi kan bidra med tanke på att vi inte arbetar med standardisering på det sättet. Andra frågor som rådet skulle kunna diskutera på övergripande nivå är myndigheternas arbete med standardiseringsfrågor och hur skrivningar i regleringsbrev bör formuleras. Kollegiet ser att helt klart finns förbättringspotential som rådet skulle vara lämpat att arbeta vidare med.

Stockholm som ovan

Oscar Wåglund Söderström
Enhetschef

Hiba Zeydi
Utredare